



JOHANNES

2:13-25

De tempelreiniging door Jezus en wat Zijn optreden leert over rechtvaardige boosheid.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/2-13-25

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Chronologie: vóór Jezus' bediening in Galilea	3 min	4
2	Eén of twee tempelreinigingen?	4 min	5
3	Jezus gaat op naar Jeruzalem voor het Pascha	2 min	7
4	De jaarlijkse feesten in Israël	1 min	8
5	Aantal Pascha's en de duur van Jezus' bediening	5 min	9
6	Handel in de tempel: dieren en wisselaars	3 min	11
7	Geldzucht en misbruik in de aanbidding	6 min	12
8	Jezus drijft de handelaars de tempel uit	2 min	15
9	Sloeg Jezus mensen met de zweep?	2 min	16
10	Jezus' boosheid: rechtvaardige toorn	3 min	17
11	Jezus als voorbeeld: goddelijke boosheid	4 min	19
12	De andere wang toekeren: voor jezelf, niet anderen	3 min	21
13	Religieuze misleiding en een verkeerd Godsbeeld	3 min	22
14	Gods ware karakter versus religieus misbruik	4 min	24

15	Een andere Jezus verwerpen	3 min	26
16	Rechtvaardige verontwaardiging om Gods eer	2 min	28
17	Waarom God bepaalde mensen haat	3 min	29
18	Liefde en sympathie: een cruciaal onderscheid	4 min	30
19	Boos worden zonder te zondigen	3 min	32
20	Jezus' gezag wordt in twijfel getrokken	2 min	34
21	Breek deze tempel af: Jezus' antwoord	2 min	35
22	De tempel van Zijn lichaam	4 min	36
23	Afsluiting: vooruitblik naar Nicodemus	2 min	37
	Om verder te lezen		38

1

Chronologie: vóór Jezus' bediening in Galilea

We weten dat Johannes dingen opneemt die in de andere evangeliën ontbreken, en die evangeliën bevatten weer dingen die Johannes in het zijne weglaat. Bij het chronologisch op elkaar afstemmen van deze gebeurtenissen is het niet altijd heel duidelijk hoe ze in elkaar passen, maar het lijkt erop dat dit wonder van het water dat in wijn veranderd werd op de bruiloft te Kana voorafging aan alle wonderen die Jezus in Galilea deed. Dit vond weliswaar in Galilea plaats, maar het was vóór het begin van Zijn bediening in Galilea. Jezus bevond Zich op dit punt nog midden in wat we Zijn jaar van onbekendheid zouden noemen. Zijn jaar van populariteit begon toen Hij hoorde dat Johannes de Doper gevangengezet was. Dat is in het gedeelte dat we nu lezen nog niet gebeurd, dus dit speelt zich daarvoor af. Maar de synoptische evangeliën vertellen ons dat toen Johannes de Doper gevangengezet werd, Jezus naar Galilea kwam, het Koninkrijk van God predikte, wonderen deed en veel aandacht op Zichzelf vestigde. Maar dat alles ligt verder in de toekomst, gezien vanuit het punt waar wij nu naar kijken. Voor zover wij weten was het veranderen van water in wijn dus het enige wonder dat Jezus tot dan toe had gedaan. Het wordt het begin van de tekenen genoemd.

In vers 11 staat: dit begin van de tekenen deed Jezus te Kana in Galilea.

En zo is Hij nu als het ware uit Zijn schulp gekomen, zou je kunnen zeggen. Hij had dertig jaar lang als een gewoon mens geleefd, als timmerman in Nazareth, werkend met hout. Waarschijnlijk zorgde Hij voor Zijn moeder nadat Zijn stiefvader of pleegvader Jozef gestorven was. En Jezus is nu naar buiten gekomen, en Hij is begonnen andere dingen te doen. We zullen merken dat Hij tegen het einde van dit hoofdstuk meer wonderen heeft gedaan, maar er wordt ons niet verteld wat die waren. Hij is nog niet aan Zijn bediening in Galilea begonnen tot na hoofdstuk 4 van Johannes. Maar we zien wel enkele wonderen of tekenen die Hij doet, want er staat in vers 23:

En toen Hij in Jeruzalem was op het Pascha, tijdens het feest, geloofden velen in Zijn Naam, toen zij Zijn tekenen zagen die Hij deed.

JOHANNES 2:23

En dat bereidt de weg voor hoofdstuk 3, waar Nicodemus naar Hem toe komt en zegt, in hoofdstuk 3, vers 2:

Deze kwam 's nachts naar Jezus en zei tegen Hem: Rabbi, wij weten dat U van God gekomen bent als leraar, want niemand kan deze tekenen doen die U doet, als God niet met hem is.

JOHANNES 3:2

Er zijn dus, kort na de bruiloft te Kana, nog meer tekenen die in Jeruzalem gedaan worden. Maar we hebben geen duidelijk verslag van wat die waren. Het lijkt erop dat Jezus in het openbaar begon tekenen te doen in Jeruzalem voordat Hij Zijn openbare bediening in Galilea begon. Galilea was echt Zijn voornaamste bedieningsgebied. Maar Johannes schreef waarschijnlijk pas nadat de andere apostelen allemaal gestorven waren. Hij wilde niet dat zijn herinneringen aan zijn tijd met Jezus verloren zouden gaan wanneer hij zelf als oude man zou sterven. Daarom schreef hij dingen op die niet in de andere evangeliën stonden en die hij niet wilde laten verdwijnen.

2

Eén of twee tempelreinigingen?

Nu, een van de dingen die hij opneemt, is een reiniging van de tempel door Jezus aan het begin van Jezus' bediening. In de synoptische evangeliën vertellen alle drie ons dat Jezus de tempel reinigde met een zweep van touwtjes. Maar het verschil is dat dit in al die evangeliën aan het einde van Jezus' leven plaatsvindt. Het is in de lijdensweek dat de andere evangeliën deze reiniging van de tempel plaatsen, en alle drie de andere evangeliën vermelden het. De geleerden denken soms dat Johannes het hier misschien niet in de juiste volgorde heeft gezet. Maar ik denk dat het waarschijnlijker is dat Johannes ons hier vertelt over een eerdere reiniging van de tempel aan het begin van Jezus' bediening, en dat de synoptici ons vertellen over een tweede reiniging aan het

einde van Zijn bediening. Het zou typisch Johannes zijn om ons iets te vertellen dat aanvullend is in plaats van een herhaling van wat de andere evangeliën zeggen. Er is heel weinig herhaling in Johannes. Het enige in het evangelie van Johannes dat de andere evangeliën herhaalt, is de spijziging van de vijfduizend in Johannes hoofdstuk 6, en natuurlijk de kruisiging en opstanding van Jezus. Maar afgezien daarvan bestaat het boek bijna helemaal uit uniek materiaal dat de gaten in de andere evangeliën opvult. En daarom ben ik van mening dat Jezus de tempel twee keer gereinigd heeft. Eén keer in dit zeer vroege stadium en één keer helemaal aan het einde van Zijn bediening.

Waarom zou Hij het dan twee keer moeten doen? Wel, om dezelfde reden waarom Hij het één keer moest doen: omdat de tempel misbruikt werd, en dat beviel Hem niet. Dus reinigde Hij hem, en toen was er, ongeveer drie jaar later of zoiets — de tempel was in de tussentijd natuurlijk weer teruggevallen in misbruik, waarschijnlijk de hele tijd door — en dus reinigde Hij hem nog een keer aan het einde van Zijn leven. Te zeggen dat dit hetzelfde voorval is, maar dan gewoon op een andere chronologische plaats in Johannes gezet, zou betekenen dat je veel verschillen tussen de verslagen negeert. Jezus zei bij de twee gelegenheden verschillende dingen. Mattheüs, Marcus en Lukas vermelden allemaal wat Jezus zei bij de reiniging van de tempel, en ze zijn het er allemaal over eens dat Hij zei:

En Hij zei tegen hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden; maar u hebt er een rovershol van gemaakt.

MATTHEÛS 21:13

In dit gedeelte wordt er geen melding gemaakt van een rovershol, behalve dat het huis van de Vader een huis van gebed hoort te zijn. In plaats daarvan zegt Hij:

En Hij zei tegen hen die de duiven verkochten: Neem deze dingen hiervandaan weg, maak niet het huis van Mijn Vader tot een huis van koophandel.

JOHANNES 2:16

Nu, een huis van koopwaar is niet hetzelfde als diefstal.

Elke winkel is een plaats van handel, maar dat is niet per se diefstal. Een rovershol is duidelijk iets veel corruptievers. Bij deze gelegenheid uit Jezus niet dezelfde klacht, en de gevolgen zijn anders. In dit geval zullen we zien dat Jezus, nadat Hij dit gedaan heeft, een gesprek voert met de machthebbers daar, die Hem vragen om een teken te geven van hoe Hij in staat is te doen wat Hij doet, of beweert te doen. In de andere gevallen, in de synoptische evangeliën, staat er na de reiniging van de tempel dat ze bang waren om iets tegen Hem te ondernemen, maar dat ze Hem wilden doden. Het is dus eigenlijk een ander verhaal. Het enige gemeenschappelijke element is dat Jezus in beide gevallen met een zweep naar binnen gaat en de geldwisselaars en de dieren uit de tempel drijft.

3

Jezus gaat op naar Jeruzalem voor het Pascha

We lezen ervan aan het begin van vers 13.

En het Pascha van de Joden was nabij en Jezus ging naar Jeruzalem.

JOHANNES 2:13

Nu, dit is eigenlijk vanuit Kapernaüm omhoog, want nadat Hij het water in wijn had veranderd in Kana, dat in Galilea ligt, ging Hij, in vers 12, met Zijn moeder, Zijn broers en welke discipelen er ook al bij Hem waren, naar Kapernaüm. Hij was daar een tijdje — niet veel dagen, staat er — en vandaar ging Hij op naar Jeruzalem.

Nu is Jeruzalem eigenlijk ten zuiden van Galilea gelegen. Wanneer wij het over zuidwaarts gaan hebben, zeggen we meestal naar beneden, en wanneer we het over noordwaarts hebben, bedoelen we naar boven. Maar er is natuurlijk geen reden waarom oude samenlevingen of andere culturen onze spreekconventies op die manier zouden moeten gebruiken. Wanneer zij het over omhoog hebben, denken ze aan hoogte, en Jeruzalem lag op een heuvel. Bovendien was elke nadering tot Jeruzalem, van welke richting dan ook, een opgaan, omdat men het beschouwde als een verheven plaats in meer dan alleen geografische of topografische zin — het was een geestelijk

verheven plaats. De tempel was daar, en dus is het altijd een bestijging wanneer je de tempel nadert. Daarom spreekt de Bijbel altijd over opgaan naar Jeruzalem, ongeacht uit welke richting men komt.

Ze waren in Kapernaüm geweest. We hebben geen verslag van wat ze deden in Kapernaüm gedurende deze "niet veel dagen", zoals het aan het eind van vers 12 staat. Maar we weten wel dat Kapernaüm op een later moment Zijn thuisbasis van bediening werd. Sterker nog, het was de plaats waar Hij, op een later tijdstip, de vissers zou roepen om Hem te volgen, weg van hun netten — mannen die Hij eerder in hoofdstuk 1 had ontmoet, maar nog niet geroepen had om Hem te volgen. De vissers hadden Hem dus op een andere plaats ontmoet. Mogelijk hebben ze Hem ook tijdens deze paar dagen in Kapernaüm gezien, hoewel we ook dan niet lezen dat Hij hen riep om Hem te volgen, tot later, wanneer Hij Zijn Galilese veldtocht begint. Maar vanuit Kapernaüm gaat Hij op naar Jeruzalem, omdat het Pascha nabij was.

4

De jaarlijkse feesten in Israël

Nu was het Pascha een van de drie feesten in de Joodse kalender die alle volwassen mannelijke Joden, indien mogelijk, moesten vieren door naar Jeruzalem te gaan. Het Pascha duurde een week — eigenlijk was het Pascha zelf één dag, maar daarna volgden zeven dagen voor het Feest van de Ongezuurde Broden. De hele week werd beschouwd als het Pascha-seizoen. Vijftig dagen na het Pascha was dan Pinksteren, en dat was ook een week lang feest. Later, aan het eind van de zomer, was er het Loofhuttenfeest, dat ook een week duurde.

Het was natuurlijk niet praktisch voor de Joden van de diaspora, verspreid over de hele mediterrane wereld, om drie keer per jaar zo'n reis te maken. Maar iedereen die het kon — elke Jood boven de twaalf jaar — hoorde het te doen, als het een man was. De vrouwen konden thuisblijven bij de kleinere kinderen als ze dat wilden, of het hele gezin kon meekomen, maar de mannen hoorden het te doen als ze konden. Er stond natuurlijk geen straf op als je het miste. En het is waarschijnlijk dat veel Joden het maar zelden konden doen, want als ze arm waren en ver weg woonden, was zo'n reis geen gemakkelijke zaak. Palestijnse Joden echter, zoals de discipelen van Jezus, die in het land zelf woonden, konden er vrij gemakkelijk naartoe lopen. Van Kapernaüm

naar Jeruzalem is waarschijnlijk bijna een week lopen, maar ze waren dat soort dingen gewend. Men kwam in die tijd niet snel ergens, en rondlopen door het land — een klein land zoals Israël — was iets waar mensen aan gewend waren.

5

Aantal Pascha's en de duur van Jezus' bediening

De discipelen van Jezus liepen dus ongetwijfeld naar Jeruzalem elke keer dat een van deze feesten plaatsvond. We hebben geen verslag van alle feesten, maar één ding is belangrijk: dit is een Pascha, en er worden nog twee andere Pascha's genoemd in de bediening van Jezus. Uit deze Pascha's leiden we de totale lengte van Zijn bediening af. We horen meestal dat de bediening van Jezus drieënhalf jaar duurde. Dat kan zo zijn, maar het kan ook tweeënhalf jaar geweest zijn. Niemand weet het echt zeker, want er zijn drie Pascha's.

Dit is heel vroeg in Zijn bediening, duidelijk vóór Zijn Galilese veldtocht. Sterker nog, we zouden kunnen zeggen dat dit vroege Pascha zelfs plaatsvond voordat Hij aan enige openbare bediening begonnen was. Hij stierf ook op een Pascha. De begin- en eindpunten van Zijn openbare bediening vielen dus op Pascha's, en dat gebeurt eens per jaar. Er is natuurlijk nog een ander Pascha genoemd, in het midden of ergens halverwege Zijn bediening. Dat staat in Johannes 6, en dat is de gelegenheid waarbij Hij de menigten voedde met de vijf broden en twee vissen. Er zijn dus drie met naam genoemde Pascha's. Stel dat Zijn bediening rond de tijd van het eerste Pascha begon en bij het derde eindigde, met er één in het midden. Dan zou dat neerkomen op ongeveer twee jaar bediening. En dit Pascha is uiteraard niet het allereerste wat Hij deed, want Hij veranderde water in wijn vóór dit moment, en Hij riep ook al discipelen vóór dit moment. Het zou dus minstens twee jaar zijn, deze drie Pascha's meegerekend, en dan nog wat — misschien een paar maanden. Dus mogelijk zou het tweeënhalf jaar zijn.

Maar van oudsher wordt aangenomen dat het drieënhalf jaar was, en dat komt doordat er nog een ander feest genoemd wordt in Johannes 5, vers 1, waar staat:

Hierna was er een feest van de Joden en Jezus ging naar Jeruzalem.

JOHANNES 5:1

Nu kan dat elk feest van de Joden zijn. Het zou Pascha geweest kunnen zijn, het zou Pinksteren geweest kunnen zijn, het zou het Loofhuttenfeest geweest kunnen zijn. Maar veel geleerden geloven dat ook dit feest een Pascha was. Als dat zo is, dan zijn er niet drie, maar vier Pascha's in de bedieningsjaren van Jezus. Dat zou betekenen dat Zijn bediening een Pascha had aan het begin, een Pascha aan het einde, en twee in het midden. Dat zou neerkomen op drie jaar. En zoals ik al zei, vóór Johannes 2 vers 13 had er al enige activiteit plaatsgevonden. Dus Zijn bedieningsactiviteit, misschien van Zijn doop tot Zijn kruisiging, zou drieënhalf jaar kunnen zijn geweest. Of, als er slechts drie Pascha's waren in plaats van vier, dan tweeënhalf. Niemand weet het zeker. Er staat zeker niets in Johannes 5 vers 1 waaruit blijkt dat het een Pascha was. Maar de aanname dat het dat wel was, is de basis voor de gedachte dat Jezus' bediening drieënhalf jaar lang was.

Er zou ook nog een andere reden kunnen zijn, want Jezus vertelde een gelijkenis over een vijgenboom die geen vrucht voortbracht. De eigenaar zei tegen de tuinman dat deze boom geen vrucht droeg en de grond alleen maar onnodig belastte. Laten we hem omhakken, zei hij, we hebben er niets aan. Ik kom al drie jaar vrucht zoeken aan deze boom. En de tuinman zei: laten we hem nog één jaar geven en kijken of hij vrucht draagt, en zo niet, dan hakken we hem om. De meest waarschijnlijke betekenis van die gelijkenis is dat Israël die vijgenboom was. De drie jaar die hij noemde, waarin op vrucht gewacht was, waren mogelijk de jaren waarin Jezus in Zijn openbare bediening geprobeerd had die boom te verzorgen. Zij bevonden zich dus in hun laatste jaar van gelegenheid daarvoor.

Hoe dan ook, het is niet essentieel dat we weten hoeveel jaar Jezus' bediening duurde. Maar hier is de basis voor de bewering dat die drieënhalf jaar duurde. Het heeft te maken met het aantal Pascha's, wat op zich niet zeker is, maar we hebben er één die wel zeker is. Die ligt zwart op wit vast. Dit was een Pascha van de Joden. En Jezus en Zijn discipelen gingen waarschijnlijk elke keer naar Jeruzalem wanneer er zo'n jaarlijks feest was waarbij van hen verwacht werd te gaan. Het was echter geen vanzelfsprekendheid dat Hij zou gaan, want in hoofdstuk 7 drongen Zijn broers erop aan dat Hij naar het feest in Jeruzalem zou afreizen, alsof zij er misschien niet zeker van waren of Hij wel zou gaan. En later, ik meen dat het in hoofdstuk 10 is als ik het me goed herinner, zijn mensen naar Jezus op zoek en zeggen ze: denk je dat Hij naar het feest zal komen? Denk je dat Hij naar het feest zal komen? Alsof Hij misschien niet zou komen. Het was niet vanzelfsprekend dat elke Jood naar deze feesten zou gaan, hoewel

de wet het wel vereiste. Het was een soort quasi-optionele zaak. Natuurlijk konden drukke schema's, familieverplichtingen of werkverplichtingen sommige mensen daarvan weerhouden. Maar Jezus, als een rondtrekkende, reizende prediker, was meestal wel vrij om die reis te maken. En dat deed Hij ook bij deze gelegenheid.

6

Handel in de tempel: dieren en wisselaars

Er staat in vers 14 dat Hij in de tempel mensen aantrof die runderen, schapen en duiven verkochten, en de geldwisselaars die zaken deden. Nu waren runderen, schapen en duiven de dieren die het vaakst als offer werden gebracht. Ook geiten konden geofferd worden, en misschien waren die er ook, maar ze worden gewoon niet genoemd. Het punt is dat bepaalde offers die in Leviticus zijn voorgeschreven, vereisten dat er runderen werden geofferd, en sommige vereisten runderen en lammeren, of alleen lammeren. En de armen mochten vogels offeren, omdat een arm iemand zich niet altijd een rund of een schaap kon veroorloven om te offeren. Als ze heel arm zijn, kunnen ze nauwelijks eten op tafel zetten. Toch werd er van hen verwacht dat ze offers brachten, maar ze mochten vogels offeren als ze dat wilden. Dat was een speciale voorziening voor de armen. En dus waren al deze dieren te koop in de tempel. Dat was echter niet iets wat God in het Oude Testament had geregeld. Er was geen voorhof die als marktplaats diende. Er was een voorhof van de heidenen, een voorhof van de vrouwen, een voorhof van de Joden, enzovoort — een voorhof van Israël zou je het kunnen noemen. Maar er was geen voorhof van de kooplieden. En Jezus trof handel aan in de tempel, waar deze dingen werden verkocht.

Ogenschijnlijk was dit een dienst die werd aangeboden aan de pelgrims die van elders kwamen. Als je vanuit Rome of Griekenland naar Jeruzalem wilde komen om offers te brengen, had je er misschien liever niet je koe mee aan boord van het schip, of liep je niet liever helemaal om de Middellandse Zee heen met een koe en wat schapen aan de leiband. Je zou ze liever ter plekke kopen zodra je aankwam. Neem gewoon je geld mee, en dan kun je in Jeruzalem een dier kopen en offeren. De wet was echter heel expliciet dat de dieren die geofferd werden, zonder enig gebrek moesten zijn, zonder enige smet. Er mocht geen vlekje op zitten — zelfs geen sproetje aan de binnenkant van de lip — de priester zou zo'n dier afwijzen. Het moest absoluut vlekkeloos zijn. Nu was het ongetwijfeld zo dat mensen soms hun eigen dieren meebrachten, en dat de

priesters gemakkelijk ergens een klein vlekje konden vinden en zeggen: 'Oh, sorry, dat kan niet. Je moet er een van ons kopen. Je moet ons betalen.' Zo begonnen ze de aanbidders uit te buiten. De aanbidders kwamen alleen maar om God te aanbidden, en de priesters maakten er een gelegenheid van om veel geld aan hen te verdienen, zodat de mensen met woede en minachting naar de aanbidding in hun tempel begonnen te kijken. Ze zouden ertegen opzien om te gaan. Ze beseften dat ze daar een van hun dieren tegen opgeblazen prijzen zouden moeten kopen, terwijl hun eigen dieren goed genoeg hadden moeten zijn. Maar de priesters zouden er toch een gebrek in vinden, zodat ze gewoon geld uit hen zouden kloppen. Mensen zouden hierdoor cynisch worden en er niet meer naar uitkijken om naar de tempel te komen om God te aanbidden, omdat het gewoon weer een kans zou zijn om afgezet en uitgebuit te worden. Met andere woorden, deze kooplieden hadden de aanbidding van God veranderd in iets waar de aanbidders geen zin in hadden, waar ze niet naar uitkeken. Niet dat ze God niet liefhadden — het is gewoon dat extra geld dat hun in rekening werd gebracht, dat ervoor zou zorgen dat ze een nogal cynische houding tegenover de aanbidding kregen.

7

Geldzucht en misbruik in de aanbidding

Net zoals er in onze tijd mensen zijn die een cynische houding hebben tegenover de kerk, omdat het hun toeschijnt dat die altijd maar om geld vraagt, of tegenover christelijke mediabedieningen, om dezelfde reden. Dat hoor je vaak. Kerken zijn zich daar in de moderne tijd meer bewust van geworden. Ik denk dat veel voorgangers zich zijn gaan realiseren dat mensen er zo over denken. En dus houden veel kerken, vooral de populairdere kerken, zich daar behoorlijk op de vlakte. Ze lijken niet erg te bedelen om geld. Je hoort het echter nog wel in sommige kleinere kerken, omdat die, eerlijk gezegd, meer geld nodig hebben, omdat ze klein zijn en niet veel mensen hebben die hen ondersteunen. Maar mensen hebben soms de indruk gekregen dat de kerk alleen maar hun geld wil. Ik weet dat ik ben opgegroeid met mensen die klaagden dat ze niet naar de kerk wilden gaan, omdat ze daar toch alleen maar onder druk gezet zouden worden om geld te geven. Als je naar de kerk gaat, hoor je daar te gaan om van God te

genieten, om te genieten van het aanbidden van Hem. Maar wanneer dat geldelijke aspect er is waar mensen zich aan ergeren, dan lijkt de aanbidding van God hun een gruwel.

En dat was, geloof ik, ook het geval bij de zonen van Eli. De zonen van Eli waren priesters, en zij misbruikten hun positie op grote schaal. De zonen van Eli, denk ik, sliepen zelfs met de vrouwen die daar kwamen om te aanbidden, en namen voor zichzelf een deel van het vlees dat verbrand en aan God gegeven had moeten worden. En er staat dat de aanbidding van God een gruwel werd in de ogen van het volk. De mensen wilden God niet meer aanbidden, omdat de priesters misbruik van hen maakten wanneer ze gingen. En ze hadden geen keuze. Ze konden geen nieuwe priesters kiezen. Het priesterschap was erfelijk — de priester was de zoon van de vorige priester en de kleinzoon van degene daarvoor.

Degenen die toezicht houden op de aanbidding van God, de openbare aanbidding van God — of dat nu de priesters in de tempel zijn of de voorgangers en oudsten van de gemeente — moeten ervoor oppassen dat ze hun positie niet gebruiken om simpelweg hun eigen financiële belangen te dienen, en mensen zo de lust ontnemen om God te aanbidden omdat ze het met een scheef oog bekijken. Ze zien er iets corrupts in. En we weten natuurlijk dat veel mediabedieningen, vooral christelijke tv, zijn ontmaskerd omdat ze weduwen uitzuigen. Net als de Farizeeën:

Zij verslinden de huizen van de weduwen en voor de schijn bidden zij lang. Dezen zullen een zwaarder oordeel ontvangen.

MARCUS 12:40

Veel van de mensen die mediabedieningen steunen zijn weduwen met een vast, beperkt inkomen, enzovoort. Veel van de mannen die op die dure tv-bedieningen te zien zijn en proberen mensen uit te zuigen, weten dat het geld komt van vrouwen met een vast inkomen. Ze weten dat het van weduwen komt. Dat is denk ik de grootste groep die aan hen bijdraagt. En dan worden deze mannen betrapt op verduistering, verkwisting, of het gebruiken van te veel van het geld voor de verkeerde dingen, en dat geeft mensen gewoon een wrange smaak in de mond over het christendom in het algemeen. En dat is iets wat voorgangers kunnen verwoesten — de liefde van mensen voor God, in zekere zin, of op zijn minst hun verlangen om Hem op een of andere openbare wijze te aanbidden.

En dat is wat hier in de tempel gebeurde. Jezus kwam daar en zag al deze handel in de tempel plaatsvinden. Trouwens, tegenwoordig hebben veel kerken bedrijfjes opgezet. De echt grote, dure kerken hebben misschien boekwinkels, wat eigenlijk best handig is voor de kerkgangers. Als mensen christelijke boeken willen kopen, is het handiger om dat meteen te doen terwijl ze toch in de kerk zijn. Ze hebben er soms zelfs een koffiehoeck en dergelijke. En ik geef eigenlijk geen oordeel over de vraag of een kerkgebouw meer onderdelen zou moeten hebben die andere dingen aanbieden dan alleen een gebedsruimte, want kerkgebouwen zijn sowieso niet Bijbels. Ik bedoel, als je een kerkgebouw wilt hebben, dan weet ik niet of we kunnen zeggen dat er Bijbelse richtlijnen zijn voor kerkgebouwen, want die zijn er niet. Er zijn geen kerkgebouwen in de Bijbel, en er wordt ook nergens van uitgegaan dat die er zouden zijn. De gemeente is geen gebouw. Maar het kan gebeuren dat de kerk een plek wordt waar sommige mensen proberen geld te verdienen aan de andere mensen die er komen. Ik weet uit eigen ervaring, omdat ik ze heb ontmoet, dat er mensen zijn die hun brood verdienen in de verkoop — misschien verzekeringsverkopers of iets dergelijks — die naar de kerk gaan om geen andere reden dan om relaties op te bouwen met potentiële klanten. En zij maken van de kerk van God, de tempel van God, een huis van koophandel. Dat is het enige waarvoor ze er zijn: om hun eigen zaken te bevorderen en niet om God te aanbidden. Er zijn dus veel manieren waarop wat deze geldwisselaars deden zich vandaag zou kunnen herhalen, ook al deden zij niets crimineels. Ze deden gewoon het verkeerde en maakten van de tempelaanbidding iets dat voor hen een lucratieve handel was, in plaats van gewoon iets waarin God wordt verheerlijkt, God wordt liefgehad en God wordt aanbeden door mensen die er simpelweg van genieten om voor Gods aangezicht te komen, zoals David deed. Weet je nog, David zei in zijn tijd:

Eén ding heb ik van de HEERE verlangd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen van mijn leven mag wonen in het huis van de HEERE, om de liefelijkheid van de HEERE te aanschouwen, en om Hem te onderzoeken in Zijn tempel.

PSALMEN 27:5

Hij bedoelde daarmee de tempel — in zijn geval de tabernakel.

Dat is het ideaal: dat mensen, wanneer ze naar de openbare aanbidding komen, komen om te mediteren en de schoonheid van de Heere te aanschouwen, en dat ze die plek nooit meer zouden willen verlaten. Maar de openbare aanbidding kan door degenen die de leiding hebben, de beheerders, in iets anders worden veranderd. En de beheerders van de tempel hadden toegelaten dat dat in de tempel gebeurde.

En trouwens, er was geen andere denominatie verderop in de straat waar mensen naartoe konden gaan als ze de priesters van deze tempel niet mochten. Er waren geen twee tempels. Er was er één in de hele wereld, en dat was degene waar ze naartoe moesten. Het was dus niet zoiets als: 'Ik vind niet hoe deze voorganger dingen doet, dus ik ga naar de gemeente verderop.' Ze moesten naar deze ene toe. Het was dus absoluut de enige optie, als iemand God wilde aanbidden.

8

Jezus drijft de handelaars de tempel uit

En nadat Hij een gesel van touwen gemaakt had, dreef Hij ze allen de tempel uit, ook de schapen en de runderen. En het geld van de wisselaars wierp Hij op de grond en de tafels keerde Hij om. En Hij zei tegen hen die de duiven verkochten: Neem deze dingen van hier weg, maak niet het huis van Mijn Vader tot een huis van koophandel. En Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven is: De ijver voor Uw huis heeft mij verslonden.

JOHANNES 2:15-17

Dat Jezus een zweep maakte en hen wegjoeg, is soms uitgelegd alsof Jezus de handelaars zelf daadwerkelijk zou hebben gezweept. En met dit beeld in gedachten halen veel mensen dit voorval aan — of anders het andere, soortgelijke voorval aan het einde van Jezus' bediening — als voorbeelden dat Jezus geweld voorstond. Wanneer je Jezus' woorden serieus neemt over de andere wang toekeren, en het hebben van een zachtmoedige reactie tegenover hen die je vijanden zijn, het liefhebben van je vijanden, het zegenen van hen die je vervloeken, enzovoort, dan wijzen mensen vaak op dit voorval, of op dit soort optreden van Jezus — aangezien Hij het twee keer deed — en zeggen ze: 'Kijk, Jezus heeft zelfs de geldwisselaars uit de tempel gedreven.' Zelfs

als je het hebt over het onderwerp van christelijke deelname aan oorlog, is dat ethisch zeker dubbelzinnig. Ik bedoel, veel mensen vinden dat het bijbels te verdedigen is, en veel mensen vinden van niet. Maar als je toevallig de kant kiest van pacifisme, of van niet-deelname van christenen aan oorlogvoering, dan zegt de andere kant zeker — en ik hoor het voortdurend — steeds maar weer: "Ach, maar Jezus dreef de wisselaars uit de tempel." Nu, ik weet niet of we met enige eenvoud en met enige beknoptheid van bespreking echt kunnen vaststellen of oorlog altijd ethisch of onethisch is voor christenen. Maar het is zeker irrelevant om te zeggen: nou, Jezus dreef de wisselaars uit de tempel. Er is hier niets vergelijkbaars met oorlog. Ten eerste, oorlog, wanneer er bezwaar tegen wordt gemaakt, wordt meestal bezwaar gemaakt op grond van het doden van mensen. Het is meestal omdat je menselijk bloed vergiet dat mensen vragen stellen bij de ethische aard ervan. Jezus heeft niemand gedood. Verder heeft Jezus, voor zover wij weten, niemand geslagen. De Bijbel zegt in alle verslagen dat Hij een zweep nam en hen met hun dieren naar buiten dreef. En voor zover wij weten, heeft Hij alleen de dieren gezweept, om ze op hol te laten slaan.

9

Sloeg Jezus mensen met de zweep?

En weet je, dierenliefhebbers zouden kunnen zeggen: nou, dat is niet erg aardig van Hem om de dieren met de zweep te slaan. Maar dat is hoe je dieren in beweging krijgt. Ik bedoel, er stonden ossen op het tempelplein — hoe krijg je die in beweging? Ga je ze duwen? Het zijn grote dieren. Je moet ze met de zweep slaan, en dan gaan ze bewegen om aan de zweep te ontsnappen. Het doet waarschijnlijk niet veel pijn, maar zelfs als het dat wel deed, het zijn gewoon dieren.

Er is geen reden om te geloven dat Jezus mensen met de zweep sloeg, hoewel, eerlijk gezegd, als Hij dat had gedaan, zou ik het niet erg gevonden hebben. Ik bedoel, Hij had alle recht om mensen met geweld uit het huis van Zijn Vader te verdrijven.

Het is net zoals wanneer je thuiskomt bij het huis van je ouders — en dat is ook jouw thuis — en je daar mensen dingen ziet doen: een groot feest houden, dingen doen waar je ouders het niet mee eens zouden zijn, dronken worden en pornografie kijken en dat

soort dingen. En je hebt godvrezende ouders, en sommige van deze mensen komen hun huis binnen en ontheiligen het. Dan zou je die mensen misschien gewoon met geweld vastpakken en de deur uit gooien.

Jezus had alle recht om dat te doen. Het is het huis van Zijn Vader. Dat is niet wat Zijn Vader wilde dat daar gebeurde.

Maar ik denk niet dat Hij dat hoefde te doen. Ik denk dat wat Hij deed was de dieren verdrijven en de tafels met hun geld omgooien. En je weet, waar iemands geld is, daar gaat hij achteraan. Hij hoefde de mensen niet te slaan. Ze gaan achter hun koopwaar aan. Jezus hoeft alleen maar de koopwaar daar weg te krijgen, en dan gaan de handelaars erachteraan, uit angst al hun spullen te verliezen.

Er is dus nergens in de Bijbel een aanwijzing dat Jezus een mens met de zweep sloeg. Het kan zijn dat Hij het deed, maar er is geen reden om dat te geloven. Hij had het niet nodig om te bereiken wat Hij bereikte, en de Bijbel zegt nergens dat Hij het deed.

Maar Hij dreef hen wel weg, en blijkbaar op een manier die er gewelddadig uitzag. Ik weet zeker dat elke dramatisering hiervan in christelijke films, en zelfs in onze eigen gedachten, een nogal verstoorde, boze, schreeuwende Jezus laat zien. En dat kan precies zijn hoe Hij was, hoewel er niet per se staat dat Hij schreeuwde. Hij had het vee ook zonder dat kunnen verdrijven.

10

Jezus' boosheid: rechtvaardige toorn

Boos worden — en er staat niet dat Hij boos werd, maar het ziet er zeker naar uit dat Hij boos werd — is niet altijd zonde. Boosheid is vaak zonde, en de Bijbel spreekt er vaak over als iets wat we niet zouden moeten hebben, maar Jezus werd wél boos. Als het hier al niet zo is, dan weten we dat er nog een andere plaats is waar de Bijbel het specifiek zegt, in het Evangelie van Marcus. Ik denk dat het redelijk is om te zeggen dat Jezus bij deze gelegenheid boos was, hoewel 'ijver' het woord is dat gebruikt wordt om Zijn houding te beschrijven. Maar ijver voor iets goeds kan zeker boosheid over iets slechts betekenen.

Maar om te zeggen dat Jezus soms boos was, daarvan kunnen we zeker zijn, want in Marcus hoofdstuk 3 lezen we het volgende. Jezus was op een sabbatdag in de synagoge, en daar was een man met een verschrompelde hand. En er staat in Marcus 3:2:

En ze letten scherp op Hem om te zien of Hij hem op de sabbat genezen zou, opdat zij Hem zouden kunnen beschuldigen.

MARCUS 3:2

— dat wil zeggen, Zijn vijanden letten op Hem —

, want dat was niet toegestaan om op de sabbat te doen. Dus ze wilden zien of ze Hem konden betrappen op iets verkeeds, om Hem daarop vast te pinnen. En in vers 3 staat:

En Hij zei tegen de man die de verschrompelde hand had: Sta op en ga in het midden staan.

MARCUS 3:3

Nu wist Hij heel goed dat deze mensen Hem in de gaten hielden, dus Hij ging hun iets laten zien.

En Hij zei tegen hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen, een mens te behouden of te doden? En zij zwegen.

MARCUS 3:4

Waarom? Waarom antwoordden ze niet? Omdat ze op zoek waren naar iets om Hem van te beschuldigen. Hij had hen in het nauw gedreven met een dilemma. Hij gaf hun maar twee keuzes en geen middenweg, gewoon een tweedeling. Er zijn twee dingen die je kunt doen, goed of kwaad. Welke van de twee is toegestaan om op de sabbat te doen? Nou, niemand gaat zeggen dat het toegestaan is om op de sabbat kwaad te doen, want het is nooit toegestaan om kwaad te doen. Dat konden ze niet zeggen. Het enige wat ze konden antwoorden was: nou, ik denk goed. Maar dan zouden ze toestemming geven om te genezen, want dat is toch aantoonbaar goed. Ik bedoel, ze willen Hem geen toestemming geven om wat dan ook te doen. Maar Hij brengt hen in een positie waarin ze, zoals ik al zei, in het nauw zitten met een retorisch dilemma. Is het

toegestaan om op de sabbat goed of kwaad te doen? Nou, zeker niet kwaad, dus ik denk goed. Maar dat gaan we niet zeggen, want dat ontnemt ons dan elke mogelijkheid om Hem te beschuldigen wanneer Hij iets goeds doet. Dus ze bleven zwijgen en wilden niet antwoorden. Er staat:

En nadat Hij hen rondom toornig aangekeken had, tegelijk bedroefd over de verharding van hun hart, zei Hij tegen de man: Steek uw hand uit. En hij stak hem uit, en zijn hand werd hersteld, gezond als de andere.

MARCUS 3:5

Er staat dus dat Jezus boos was op hen. En we zien boosheid waarschijnlijk — ik bedoel, het woord 'boos' wordt niet gebruikt in deze verslagen van Zijn reiniging van de tempel — maar er lijkt boosheid te zitten in Zijn woorden en Zijn daden. En dat is geen zonde. Niets wat Jezus doet is zonde.

11

Jezus als voorbeeld: goddelijke boosheid

Nu zouden we kunnen zeggen: nou, Jezus is God, dus Hij heeft alle recht om boos te zijn. Wij hebben dat recht niet, en daarom is het voor ons zonde om boos te zijn, maar niet voor Hem. Hoewel wij geloven dat Jezus God is, is Hij ook de voorbeeldmens. Hij is ook het voorbeeld. In het Evangelie van Johannes, in hoofdstuk 13, zegt Hij tegen Zijn discipelen:

Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook u zult doen zoals Ik voor u heb gedaan.

JOHANNES 13:15

Natuurlijk had Hij het in dat geval over de voetwassing, maar in het algemeen was Zijn leven voor hen een voorbeeld om te volgen — net zo goed toen Hij de tempel reinigde als toen Hij hun voeten waste of iets anders deed. Jezus handelde altijd in overeenstemming met de manier waarop een godvrezend mens zou moeten handelen.

En daarom moeten we zeggen dat het niet noodzakelijk in elk geval verkeerd is om boos te zijn. Het hangt af van een aantal dingen. Er is een verschil tussen zondige boosheid en godvruchtige boosheid. Een van de belangrijkste verschillen is dit: een zondig mens is meestal boos omwille van zichzelf. Hij wordt boos op de mensen die hem kwetsen, die hem onrecht aandoen, en die hem schade berokkenen. Terwijl een christen daarover juist niet boos zou moeten zijn — hij hoort te vergeven. Als iemand je smadelijk behandelt en je misbruikt, zeg hem dan, zei Jezus. Doe hem goed. Wees vriendelijk tegen hem. Bid voor hem, zei Jezus. Keer de andere wang toe wanneer ze je slaan. Je kunt onrecht verdragen als je de Geest van Christus hebt. Hij deed dat.

Hij was bij deze gelegenheid niet boos op mensen omdat ze Hem iets hadden aangedaan. Het ging Hem om het huis van Zijn Vader. Dit onteerde God, en Jezus was ijverig voor God. Dat is wat er staat. De discipelen herinnerden zich de Schrift die zei:

En Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven is: De ijver voor Uw huis heeft mij verslonden.

JOHANNES 2:17

Jezus was verteed van enthousiasme over de reputatie van God. De ijver voor Gods huis was wat Hem dreef. En in dit geval maakte het Hem blijkbaar boos. Maar boosheid is niet per se zonde als je boos bent omwille van iemand anders, helemaal niet omwille van jezelf. Dit is een volledig onbaatzuchtige boosheid. Onbaatzuchtig betekent dat je er zelf niets bij te winnen hebt. Het is niet jouw persoonlijke zaak. Wanneer je hoort van onrecht dat aan de andere kant van de wereld wordt aangedaan aan mensen die je niet eens kent, maar het je toch boos maakt, dan is dat een onbaatzuchtige boosheid. Het heeft niets met jou persoonlijk te maken, maar je bent gewoon boos omdat er iets is om boos over te zijn, en elk rechtvaardig mens zou daar boos over zijn.

Er zijn dingen die onze boosheid zo zeer waard zijn, dat we tekortschieten als we er niet boos over zouden zijn. Als je kalm kunt blijven tegenover afschuwelijk kwaad dat onschuldige slachtoffers wordt aangedaan, dan is dat niet geestelijk, dan is dat onverschilligheid. Er worden zulke verschrikkelijke misdaden tegen onschuldige mensen begaan, waar we van horen, dat als we daar niet boos over worden, we gewoon volledig ongevoelig worden voor morele kwesties. Boosheid is de juiste reactie op bepaalde dingen.

Maar het punt is dit: het is net zo verkeerd dat jij het slachtoffer wordt van mensen als voor wie dan ook. Toch, wanneer jij het slachtoffer bent, zou je genoeg van de Geest van Christus moeten hebben — en genoeg liefde, zelfs voor je vijand — dat je het onrecht kunt verdragen zonder te reageren. Reageren met haat en woede en de behoefte om wraak te nemen — dat zijn de dingen waarvan ons gezegd is dat we ze niet moeten doen. En we zien dat Jezus zei:

12

De andere wang toekeren: voor jezelf, niet anderen

Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe;

MATTHEÛS 5:39

Het gaat in dit geval om jou, niet om je vrouw, je kinderen, je buurman die aangevallen wordt. Het gaat om jou. Maar wat als het iemand anders is die aangevallen wordt? Dan is dat duidelijk een ander scenario en een andere motivatie.

Sommige mensen zeggen, wanneer ik ervoor pleit om de andere wang toe te keren: wat zou je doen als iemand je vrouw wilde vermoorden? Ik zeg dan: nou, ik zou me met alle geweld tegen hen verzetten. Maar het hoeft niet mijn vrouw te zijn. Maak er de vrouw van wie dan ook van, of de kinderen van wie dan ook, of om het even wie, elk onschuldige slachtoffer. Het gaat mij niet alleen om mijn eigen familie. Het gaat mij niet alleen om mezelf en mijn belangen. Als dat wel zo is, dan draait het nog steeds allemaal om mij, en dan is mijn woede gewoon zelfzuchtige woede. Als ik boos ben op iedereen die onschuldige slachtoffers kwaad zou doen, dan is mijn woede gericht op onrecht in het algemeen. Het zou zelfs kunnen dat ik enig medelijden heb met degene die het heeft gedaan, maar ik ben nog steeds boos over het onrecht ervan. Dat is niet zondig — boos zijn op onrecht of boos zijn op heiligschennis. Je moet nog steeds, in zekere zin, op een bepaald niveau, liefdevol zijn tegenover de persoon die het zelfs doet, omdat God van hen houdt. God houdt van Zijn vijanden. God houdt van zondaars, en zo zouden wij dat ook moeten doen. Maar Hij is ook elke dag boos op zondaars, staat er in de Psalmen.

Kun je boos zijn op iemand en tegelijkertijd van hen houden? Natuurlijk. Vraag het maar aan een moeder of vader: wanneer je kinderen steeds weer het verkeerde doen nadat hun verteld is wat het juiste is, dan raak je geïrriteerd. Als je geïrriteerd raakt alleen omdat je ongeduldig bent, dan is dat jouw eigen fout. Maar als het is omdat je van hen houdt en je bezorgd bent dat ze de lessen leren die ze nodig hebben voor hun eigen bestwil in het leven, dan zit daar een ander aspect aan. Je raakt gefrustreerd en boos omdat je van hen houdt, niet omdat je niet van hen houdt. En wanneer mensen dingen doen die henzelf in gevaar brengen en ze niet wijs genoeg zijn om raad of instructie ter harte te nemen, zodat ze zichzelf zullen bezeren, dan is het makkelijk om boos te worden op iemand daarvoor, omdat je om hen geeft, niet omdat je niet om hen geeft.

De motivatie van woede kan egocentrisch zijn, gewoon weer een uiting van mijn focus op mezelf, mijn rechten, mijn gekwetstheid en mij. Alles wat op die manier gericht en gemotiveerd is, hoort bij het vlees. Het is gewoon onderdeel van de zondigheid. Het is onderdeel van mijn neiging om mezelf in het middelpunt van het universum te plaatsen en te verwachten dat het universum zich naar mij voegt. Dat is wat we van nature doen, vanaf onze geboorte. Bekering verlegt de focus, herstelt dat centrum, zodat de zaken van God en de belangen van anderen belangrijker worden dan onze eigen belangen. En dan zijn er dingen om boos over te worden waarbij het niet verkeerd is om boos te zijn. Toen Jezus boos was in de synagoge op de mannen die Hem niet eerlijk wilden antwoorden toen Hij vroeg:

13

Religieuze misleiding en een verkeerd Godsbeeld

En Hij zei tegen hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen, een mens te behouden of te doden? En zij zwegen.

MARCUS 3:4

was Hij boos omdat ze meer bezig waren met hun religieuze regels — zozeer zelfs, dat ze niet eens eerlijk genoeg waren om het antwoord te geven waarvan ze wisten dat het juist was, omdat ze dan een punt zouden verliezen in deze spanning tussen Hem en hen. Ze wilden geen duimbreed toegeven. En daarvoor zouden ze bereid zijn deze man, die een levenslang letsel aan zijn arm had, verlamd te laten blijven, in plaats van toe te geven en te zeggen: "Weet U, U hebt gelijk, Jezus. Het is geoorloofd om goed te doen. Genees die man alstublieft." Hun religieuze houding maakte slachtoffers van mensen en verhinderde dat ze geholpen werden. En Jezus was meer de weerspiegeling van waar Gods hart lag. God wilde dat zij geholpen zouden worden. Als je naar de synagoge komt om God te aanbidden, maar je hebt je broeder niet lief, dan kun je net zo goed wegblijven. En zij waren daar met een houding om fouten te zoeken, om kritiek te leveren, om Jezus tegen te houden goede dingen te doen op de sabbat, om mensen te helpen. Dat maakte Hem boos — niet omdat ze tegen Hem samenspannen. Toen ze Hem uiteindelijk grepen en aan een kruis hingen, zei Hij:

En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot.

LUKAS 23:34

Daar leek Hij niet boos te zijn. Laat ze Hem maar doden, dat zal Hem niet boos maken. Maar laat ze mensen slachtoffer maken in de naam van God, dat maakte Hem woedend, ter wille van het slachtoffer en ter wille van God — dat religieuze leiders Gods belangen zo zouden verkeerd voorstellen dat de mensen die hun beeld van God van deze leiders kregen, verkeerd zouden begrijpen waar het God eigenlijk om gaat. Dit maakte Hem boos.

En ik denk echt dat er doorheen de hele kerkgeschiedenis soortgelijke problemen zijn geweest: dat er veel mensen zijn die niets met de kerk te maken willen hebben, omdat de kerk God zo verkeerd heeft voorgesteld. Wij die uit de protestantse traditie komen, kunnen makkelijk terugkijken naar de middeleeuwen, toen er alleen de Rooms-Katholieke Kerk was, met al het misbruik dat daarbij hoorde. Denk aan het afpersen van de armen om grote kathedralen te bouwen, en aan al die corrupte bisschoppen en pausen. Denk ook aan het gebruik van angst en terreur om mensen in het gareel te houden, waardoor God heel erg boos leek. Mensen kregen de indruk dat als ze maar genoeg geld gaven, ze mensen uit het vagevuur konden krijgen. Al deze verdraaiing

van het evangelie maakt van God een compleet ander soort wezen dan Hij werkelijk is. Maar ook na het loslaten van de Rooms-Katholieke Kerk heeft de Reformatie de kerk niet van dat alles gezuiverd. Zelfs in protestantse kringen komt het heel vaak voor dat mensen de indruk krijgen dat God snel boos wordt, terwijl de Bijbel zegt dat Hij:

14

Gods ware karakter versus religieus misbruik

Hij zal niet voor altijd ter verantwoording roepen, niet voor eeuwig handhaaft Hij Zijn toorn .

PSALMEN 103:9

Mensen denken dat God er behagen in zou scheppen om mensen voor eeuwig in de hel te laten branden, terwijl de Bijbel zegt dat Hij:

Zeg tegen hen: Zo waar Ik leef, spreekt de Heere HEERE, Ik vind geen vreugde in de dood van de goddeloze, maar daarin dat de goddeloze zich bekeert van zijn weg en leeft! Bekeer u, bekeer u van uw slechte wegen, want waarom zou u sterven, huis van Israël?

EZECHIËL 33:11

, laat staan hen te martelen. Het karakter van God wordt door de leiders van het christendom zo verkeerd voorgesteld, dat mensen die God écht zouden liefhebben als ze Hem zouden ontmoeten, vaak van Hem worden weggedreven. Ze worden afgestoten door de naam van Jezus, omdat ze denken dat Hij is zoals de christelijke leiders Hem hebben voorgesteld. En soms is het juist die verkeerde voorstelling die Jezus boos maakt op hen — wanneer mensen die God zouden liefhebben als ze Hem zagen zoals Hij werkelijk is, van Hem worden weggedreven omdat Hij verkeerd wordt voorgesteld door Zijn woordvoerders. Dát is toorn. Dat maakt Hem boos.

Weet je nog wat Hij bij Mozes deed? Hij zei:

Neem de staf en roep de gemeente bijeen, u en Aäron, uw broer, en spreek voor hun ogen tot de rots, en die zal zijn water geven. Zo zult u water voor hen voortbrengen uit de rots, en u zult de gemeente en hun vee laten drinken.

NUMERI 20:8

Mozes was boos. God niet. En Mozes gaat daarheen als vertegenwoordiger van God, en zegt dat Hij boos is op het volk. Hij zegt:

En Mozes en Aäron riepen de gemeente voor de rots bijeen, en hij zei tegen hen: Luister toch, ongehoorzamen, zullen wij voor u uit deze rots water voortbrengen?

NUMERI 20:10

Nu had God hem gezegd ertegen te spreken, niet erop te slaan. Toch sloeg hij op de rots, en God gaf genadig water. Maar toen nam God Mozes apart en zei:

Maar de HEERE zei tegen Mozes en tegen Aäron: Omdat u niet in Mij geloofd hebt, en Mij voor de ogen van de Israëlieten niet geheiligd hebt, zult u deze gemeente niet in het land brengen dat Ik hun gegeven heb.

NUMERI 20:12

Mozes, die zoveel had geleden omwille van God, Mozes die honderdtwintig jaar lang zo gehoorzaam was geweest — nu kan hij het niet. En Mozes heeft zich daar later, vele malen, bij God over beklagd. Hij zei: "Nu God, kunnen we daarover opnieuw onderhandelen?" God zei:

Maar de HEERE was verbolgen op mij, vanwege u, en Hij luisterde niet naar mij. En de HEERE zei tegen mij: Laat het u genoeg zijn; spreek niet meer tot Mij over deze zaak.

DEUTERONOMIUM 3:26

Ongelooflijk. Want hij had de indruk gewekt dat God boos was, terwijl Hij dat niet was. hij gaf de indruk dat God een kort lontje had, terwijl dat niet zo is. Het was Mozes die op dat moment het korte lontje had. Ik weet niet of ik zou zeggen dat Mozes een kort lontje had — hij moest heel wat verduren voordat hij ooit zo boos werd. Maar zijn lontje was eerder op dan dat van God, en hij gaf de indruk dat God aan het einde van Zijn geduld was, terwijl dat niet zo was. En dat heeft Mozes iets gekost, want je moet God juist voorstellen als je Zijn woordvoerder bent. Je kunt mensen niet vertellen dat God op een bepaalde manier is die Hem verkeerd voorstelt, want dan worden mensen die eigenlijk niet door God zouden worden afgestoten, afgestoten door de God die jij voorstelt.

Soms moet je je bijna afvragen, wat betreft mensen in onze samenleving die geen christen zijn. Als we het hebben over mensen die nog nooit van Jezus hebben gehoord, denken we soms aan de onbereikte volken. Misschien heeft God dan een bijzondere regeling van barmhartigheid voor hen die onschuldig onwetend zijn en het nooit hebben gehoord. Misschien is er — als ze reageren op het licht dat ze hebben, geeft Hij hun misschien barmhartigheid. Maar zij die in Amerika, zij die in het Westen het evangelie hebben gehoord — die hebben geen excuus. Ik vraag me af of de Jezus waar zij van gehoord hebben, de Jezus is van de televisie-evangelisten, de Jezus van de Word of Faith-beweging, of de Jezus van een of andere andere verkeerde voorstelling van hoe Jezus is. Misschien hebben ze Jezus niet verworpen. Misschien hebben ze zelfs nog nooit van Hem gehoord. Ze hebben van een andere Jezus gehoord.

15

Een andere Jezus verwerpen

Paulus vertelde de Korinthiërs in 2 Korinthe 11:4 dat hij bang was dat als iemand hun een andere Jezus zou verkondigen, ze die wel eens zouden kunnen aanvaarden.

Want als er iemand komt die een andere Jezus predikt, die wij niet gepredikt hebben, of als u een andere geest ontvangt dan die u ontvangen hebt, of een ander evangelie, dat u niet aangenomen hebt, dan verdraagt u dat best.

2 KORINTHE 11:4

Daar maakt hij zich zorgen over. Ik ben bang dat je een andere Jezus zou kunnen aanvaarden die iemand zou verkondigen. Met andere woorden: het is een deugd om de verkeerde Jezus te verwerpen.

En het is mogelijk dat er in dit land veel mensen zijn die zeggen: nou, zij hebben geen excuus. Ze hebben religieuze televisie. Ze hebben religieuze boeken. Ze hebben overal kerken. Als ze Jezus afwijzen, wijzen ze het leven af. Nou, misschien is wat ze afwijzen in werkelijkheid iets duisters. Misschien is de Jezus die aan hen werd gepresenteerd, misschien door de kerk of misschien door hun ouders. Eerlijk gezegd zijn veel mensen opgegroeid in christelijke gezinnen waar de ouders misbruik pleegden, dronkaards waren of iets dergelijks. En een kind groeit op en zegt: oké, dus dat is wat een christen is. Dat is waar Jezus voor staat. Ze krijgen de indruk dat Jezus niet echt is. En het is niet echt zo dat het kind de echte Jezus afwijst. Ze hebben de echte Jezus nooit gezien of gehoord. Ze hebben gehoord van iemand die Jezus heet en die wordt vertegenwoordigd door dit soort hypocrisie of een andere verkeerde voorstelling. Wat ze afwijzen is heel goed mogelijk een andere Jezus, niet de echte Jezus. En wie weet hoe God hen zal oordelen? Ik weet het niet.

Ik herinner me dat ik een vriend had wiens moeder — al die jaren dat ik hem kende in mijn jeugd, maakte hij zich zorgen om zijn moeder. Hij bad voor haar, omdat ze in een kerk zat. Ze zat in een presbyteriaanse kerk en kwam daar regelmatig, maar ze was niet evangelisch, en ze kende de Heere niet. Maar ik herinner me dat ik hem na een aantal jaren weer zag en vroeg: hoe gaat het met je moeder? Hij zei: nou, ze is nog ongeveer hetzelfde, niet beter. En hij zei: maar ik weet niet zeker wie daar de schuld van heeft — zij of de kerk.

En dat zette me echt aan het denken, want zo had ik het nog nooit bekeken. Misschien is zij niet zozeer afgesloten voor God, maar slaagt de gemeente er niet in om God aan haar te presenteren. En je zou kunnen zeggen: nou, ze zou naar een andere kerk kunnen gaan als ze dat wil. Dat zou ze kunnen, maar veel mensen weten niet dat Jezus in verschillende gemeenten anders wordt gepresenteerd. De gemeente waarin ze zijn opgegroeid, is de gemeente die ze kennen. Dat is de Jezus waarvan ze denken dat Hij in de Bijbel staat. En het is zo belangrijk voor christenen om Jezus correct voor te stellen, vooral zij die op de kansel staan en die namens Hem spreken. Want als Jezus verkeerd wordt voorgesteld, kan Hij worden afgewezen door mensen die Hem eigenlijk niet

willen afwijzen. Wat ze afwijzen zou weleens iets kunnen zijn dat Hij Zelf ook zou afwijzen. Snap je? Hij Zelf zou weleens blij kunnen zijn dat ze afwijzen wat ze horen, omdat het niet echt Hem is.

Dus dat beantwoordt de vraag niet. Ik kan de vraag niet beantwoorden wat God zal doen bij het oordelen van mensen in die situatie. Ik zeg alleen dat het wel de enorme verantwoordelijkheid onderstreept van hen die woordvoerders van God zijn en die de religieuze instellingen en dergelijke leiden, om mensen niet het verkeerde idee te geven. En het maakte Jezus boos.

16

Rechtvaardige verontwaardiging om Gods eer

Dus dat is een van de dingen die woede rechtvaardig maken in plaats van vleselijk — dat je bezorgd bent om de heerlijkheid van God. Je bent bezorgd om het volk van God. Je bent bezorgd dat ze worden misbruikt. Het ergste is als ze worden misbruikt door een religieuze instelling die corrupt is. Het is al erg genoeg wanneer ze worden misbruikt door oplichters en criminelen en andere kwaaddoeners, maar wanneer de kwaaddoeners degenen zijn die de publieke vertegenwoordigers van God zijn, dan is dat nog erger. Om daar niet boos over te zijn, is bijna hetzelfde als niet aan Gods kant staan.

Laat me je iets interessants hierover laten zien. Ik weet dat ik afdwaal naar zijtakken, maar dit is relevant voor het kennen van hoe God is. Psalm 139, de verzen 21 en 22. David zegt:

Zou ik hen niet haten, HEERE, die U haten, en zou ik geen afkeer hebben van hen die tegen U opstaan? Ik haat hen met een volkomen haat, mijn eigen vijanden zijn het geworden.

PSALMEN 139:22-23

Dat klinkt niet erg zuiver van hart. En toch, kijk naar zijn eerstvolgende woorden:

Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, beproef mij en ken mijn gedachten. Zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg.

PSALMEN 139:24-25

David zegt: ik weet van geen enkele slechte weg in mij, maar laat het me weten. God, doorgrond mijn hart en zie.

Nou, ligt dat niet een beetje aan de oppervlakte? Weet je, als je zegt: ik haat die mensen, ik verafschuw hen, ik reken hen tot mijn vijanden — is dat niet een soort van slechtheid in het hart? Ik denk het niet. Ik denk dat David een volkomen zuiver geweten had over zijn houding. Waarom? Ik bedoel, Jezus zegt ons onze vijanden lief te hebben. Nou, David had het niet over zijn eigen vijanden. Hij had het over Gods vijanden. Hij zei: ik reken hen tot mijn vijanden, niet omdat zij mijn vijanden zijn, maar omdat zij Uw vijanden zijn en ik aan Uw kant sta, God. Als degenen die U kwaad maken — nou, ik kies Uw kant tegen hen.

17

Waarom God bepaalde mensen haat

Trouwens, wanneer we in het Oude Testament over haat lezen — zelfs het Oude Testament zegt dat er zeven dingen zijn die God haat, zes dingen die God haat, en het zevende is Hem een gruwel. Maar veel van die dingen zijn mensen. In Spreuken 6:19 staat:

een valse getuige die leugens blaast, en die tussen broeders twisten teweegbrengt.

SPREUKEN 6:19

Dat is een persoon. God haat die persoon. Wat betekent het dat God hen haat? Zegt de Bijbel niet dat God zondaars liefheeft? Nou, dat doet Hij, en ik denk dat dit iets is dat mensen in verwarring brengt, maar het is vrij gemakkelijk op te helderen.

Het woord haat, of het woord haten, kan natuurlijk in verschillende betekenissen gebruikt worden: het kan het tegenovergestelde van liefde betekenen, of het kan het tegenovergestelde van aardig vinden betekenen. Dat zijn twee heel verschillende dingen. Je kunt van iemand houden, maar niet veel aan hem aardig vinden. Je vindt zijn leven niet leuk, je vindt zijn waarden niet leuk, je vindt niet leuk wat hij doet, je vindt niet leuk wat hij denkt, je vindt de dingen die hij zegt niet leuk omdat het slechte en boze of dwaze dingen zijn. Je vindt hem niet aardig. Iemand aardig vinden heeft te maken met genieten van iets. Vind je zuurkool lekker? Nou, sommige mensen wel, sommige niet. Dat betekent dat ze ervan genieten of er niet van genieten. Iets aardig vinden heeft te maken met jouw smaak. Het heeft te maken met wat je fijn vindt of niet fijn vindt. Er is geen verplichting om iets bepaalds aan iemand fijn te vinden. Je bent niet verplicht om mensen aardig te vinden. Je bent wel verplicht om van hen te houden.

En wij denken bij liefde vaak aan een intensere vorm van aardig vinden, zoiets als: ik vind deze persoon aardig, maar die andere vind ik echt heel erg aardig, dus dan zeg ik dat ik van die persoon houd, omdat we liefhebben zien als gewoon een sterkere versie van aardig vinden. Maar liefde in de Bijbel heeft helemaal niets te maken met aardig vinden. Je kunt houden van iemand die je helemaal niet aardig vindt. Je geniet nergens van aan hem. Niets aan hem is prettig. Hij kan je haten. Hij kan je vervolgen. Er hoeft niets prettigs aan hem te zijn, maar je moet toch van hem houden. Wat betekent dat? Het betekent dat je zijn belangen op hetzelfde niveau zet als je eigen belangen. Je beschouwt hem in Gods ogen als even waardevol als jezelf. Hij is net als jij naar het beeld van God gemaakt. Je geeft om zijn ziel zoals je om je eigen ziel geeft. Je zou hem niets kwaads toewensen, je zou hem het goede toewensen. Je zou hopen dat hij tot Christus komt. Dit is wat het betekent om van iemand te houden. Het betekent dat je toegewijd bent aan zijn welzijn en aan zijn welbevinden. Je vindt hem misschien helemaal niet aardig.

18

Liefde en sympathie: een cruciaal onderscheid

Het is mogelijk om spruitjes niet lekker te vinden, maar ze toch op te eten omdat het je plicht is. En het is mogelijk om een bepaald soort mens niet aardig te vinden, en je bent niet verplicht om hem aardig te vinden, maar je bent wel verplicht om toch van hem te

houden, je leven voor hem neer te leggen, hem te dienen. Als hij honger heeft, geef je hem te eten, enzovoort. Dat staat niet alleen in Spreuken, maar Paulus citeert dit spreekwoord ook in Romeinen 12. Aan het eind van Romeinen 12 zegt hij:

Als dan uw vijand honger heeft, geef hem te eten, als hij dorst heeft, geef hem te drinken, want door dat te doen, zult u vurige kolen op zijn hoofd hopen.

ROMEINEN 12:20

Als je vijand honger heeft, geef hem te eten. Hij is je vijand. Je zult er niet van genieten om een vijand te hebben. Maar als hij iets nodig heeft, zal liefde zich om zijn noden bekommeren. Je zult hem te eten geven. Liefde zoekt actief zijn welzijn en zijn welbevinden. Dat is wat liefde is, zelfs ten koste van jezelf.

Niemand heeft een grotere liefde dan deze, namelijk dat iemand zijn leven geeft voor zijn vrienden.

JOHANNES 15:13

Dus God houdt van iedereen, maar Hij vindt niet iedereen aardig. Er zijn dingen die Hem walgen. En wanneer wij zeggen: ik houd van je, of wanneer ik zeg: ik haat je, dan kan dat betekenen dat ik niet van je houd, omdat haat een woord is dat gebruikt kan worden als het tegenovergestelde van liefde. Maar soms, en heel vaak, is haat gewoon het tegenovergestelde van aardig vinden. Ik vind niets aan jou aardig. Ik houd van je, en ik zal mijn leven voor je neerleggen, maar ik vind je niet aardig. Niets aan jou bevalt me, maar ik ga niet eisen dat je me bevalt voordat ik van je houd. Ik zal van je houden, of je me nu bevalt of niet.

En aardig vinden betekent behagen scheppen in en genieten van iets of iemand. God schept geen behagen in mensen die bepaalde dingen doen, Hij geniet niet van hen en vindt hen niet aardig. Hij houdt van hen omdat Hij Zijn Zoon gezonden heeft om hen te veranderen en hen daarvan te redden, maar Hij vindt het niet leuk. En Hij vindt het zo weinig leuk dat Hij het verafschuwt. En dat is wat David zegt in Psalm 139:21:

Zou ik hen niet haten, HEERE, die U haten, en zou ik geen afkeer hebben van hen die tegen U opstaan?

PSALMEN 139:22

Ik vind hen walgelijk. Ik vind hen weerzinwekkend.

Als je zegt: ik haat dit of dat voedsel omdat het niet bij jouw smaak past, dan bedoel je niet dat je het haat zoals je bepaalde mensen haat aan wie je het kwade toewenst. En er zouden geen mensen moeten zijn aan wie je het kwade toewenst, want dat soort haat is zonde. Er is niemand aan wie God uiteindelijk het kwade toewenst. Er zijn mensen die God zal tuchtigen met dingen die zwaar en pijnlijk voor hen zijn, maar altijd met de bedoeling om hen, indien mogelijk, te herstellen. Hij is nooit wraakzuchtig. Hij wordt nooit zo boos op mensen dat Hij er behagen in schept om hen te kwellen. Dat vindt Hij niet leuk. Hij heeft daar geen behagen in, zegt Hij.

Dus God houdt van mensen, maar Hij vindt niet iedereen aardig. David zegt: ik sta aan Uw kant in deze zaak. Als iemand U niet aardig vindt, vind ik hem ook niet aardig. Als iemand U verafschuwt, dan zal ik hem verafschuwen. Als iemand zich tegen U heeft gekeerd, zal ik aan Uw kant staan in plaats van aan de zijne. En hij zegt: ik reken hen tot mijn vijanden. Zij hebben zich niet tegen mij opgesteld. Zij hebben mij niet aangevallen. Zij haten U, God. En ik zal hen mijn vijanden noemen omdat ik aan Uw kant sta en zij Uw vijanden zijn. En dus is het legitiem om Gods kant te kiezen en boos te zijn op wat God boos maakt. Het is niet verkeerd.

19

Boos worden zonder te zondigen

Paulus zegt zelfs in Efeze 4:26:

Word boos, maar zondig niet; laat de zon niet ondergaan over uw boosheid,

EFEZE 4:26

Zegt de Bijbel dan niet dat we niet boos mogen zijn? Nou, dat zegt hij eigenlijk wel, als je een paar verzen verder kijkt in Efeze 4. In Efeze 4:31 zegt hij:

Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid,

EFEZE 4:31

Dat doe je van je weg. Zo word je boos zonder te zondigen. Je doet het weg. Je wordt boos over de juiste dingen, maar je blijft er niet aan vasthouden. Je laat de zon er niet over ondergaan. Je maakt dat niet de bepalende stemming van je persoonlijkheid. Je wordt op de juiste manier boos, en dan doe je het weg. Het is niet zondig om het te voelen. Het is zondig om eraan vast te houden. En het is gevaarlijk om erop te slapen. Er bestaat dus boosheid die rechtvaardig is. Er bestaat boosheid die niet rechtvaardig is.

Boosheid is trouwens een gepaste reflex. Zoals wanneer de dokter met dat kleine hamertje op de juiste plek op je knie tikt zodat je knie omhoog schiet. Er zijn bepaalde gemoedstoestanden en houdingen die gepaste reflexen zijn van een gezonde ziel. Zelfs angst is in zekere zin gezond. De Bijbel zegt voortdurend: wees niet bang, wees niet bang, wees niet bang. Toch betekent dat niet dat het aanvankelijk voelen van angst iets slechts is. Boosheid en angst zijn allebei emoties die heel natuurlijke en gepaste reacties zijn op bepaalde dingen. Als er een tijger achter in de ruimte binnenliep, en we beseften dat hij uit de dierentuin ontsnapt was, en we wisten dat sommigen van ons opgegeten zouden worden, dan zou een gevoel van alarm en angst geen zonde zijn. God geeft die emoties zelfs aan dieren om ze weg te houden van roofdieren. Dieren zondigen immers niet. Het is geen morele kwestie. Het is bijna een instinct van zelfbehoud dat God in iedereen heeft gelegd, zodat mensen niet dom dingen doen die hun leven zullen verwoesten. Ze vermijden gevaar uit angst ervoor.

Maar er wordt ons gezegd dat we niet bang moeten zijn. Het gaat erom dat wanneer we de plicht hebben om iets te doen dat eng kan zijn, we de angst moeten negeren en het toch moeten doen. Er is geen zonde in het voelen van angst als er iets is dat terecht angst inboezemt. Maar er wordt ons gezegd dat we angst op geen enkele manier ons gedrag mogen laten bepalen. We doen het juiste, ook als het eng is. Hetzelfde geldt voor boosheid. Er bestaat een gepast gevoel van boosheid. Het is een natuurlijke reactie op onrecht. Maar als het onrecht tegen onszelf is, moeten we dat wegdoen en

zeggen: oké, dat maakte me wel boos, maar ik zal vergeven. Ik zal dat wegdoen. Ik zal het niet laten voortsudderen. Ik kan dat gelaten verdragen. Ik hoef niet toe te laten dat het mijn geest verwoest, verziekt en verbitterd maakt.

20

Jezus' gezag wordt in twijfel getrokken

Nu was Jezus boos, in ieder geval bij die gelegenheid waarover we lezen in Marcus 3, en het lijkt erop dat Hij bij die gelegenheid boos was. Maar hier wordt het beschreven als ijver voor Gods huis. Het was geen persoonlijke wraakactie. Het was geen reactie op een persoonlijke aanval tegen Hem. Sterker nog, ze wisten waarschijnlijk niet eens dat Hij daar was totdat Hij opdook met een zweep. Niemand zei op dat moment iets tegen Hem. Hij was op dat moment nog niet eens controversieel geworden. Sterker nog, dit is een van de dingen die Hem voor het eerst controversieel maakten, die Hem een zekere zichtbaarheid gaven. Hij werd niet boos toen iemand iets tegen Hem deed of zei, maar toen het huis van Zijn Vader misbruikt werd en dit de liefde van de mensen voor God en de aanbidding van God ondermijnde.

In vers 18 staat:

Toen antwoordden de Joden en zeiden tegen Hem: Welk teken laat U ons zien dat U het recht hebt deze dingen te doen?

JOHANNES 2:18

Nu loop je normaal gesproken niet zomaar een openbare plaats binnen, doe je alsof die van jou is, en jaag je mensen weg. Als je een winkelcentrum binnenloopt en er zijn mensen die zeggen: oké, iedereen hier weg, eruit, je hebt vijf minuten, eruit, iedereen eruit, dan zeggen ze: nou, waarom zouden we doen wat jij ons opdraagt? Wij hebben net zoveel recht om hier te zijn als jij. En welke autoriteit heb jij om ons van deze plek te verjagen? Wie heeft jou die bevoegdheid gegeven? Nou, dat is wat ze tegen Jezus zeggen. Dit is een openbare plaats waar de Joden komen om God te aanbidden. Hoe kun jij deze mensen eruit gooien? Welke autoriteit heb jij? Welk teken kun je ons geven dat ons laat weten dat jij dit echt kunt doen, en dat we aandacht moeten besteden aan wat je zegt, en dat je niet gewoon een soort dwaas bent?

21

Breek deze tempel af: Jezus' antwoord

En Jezus zei, oké:

Jezus antwoordde en zei tegen hen: Breek deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem laten herrijzen.

JOHANNES 2:19

Nou, vanwege hun misverstand dachten ze dat dit alleen maar bevestigde dat Hij een dwaas was, want ze zeiden als antwoord:

De Joden zeiden dan: Zesenveertig jaar is aan deze tempel gebouwd, en Ú zult hem in drie dagen laten herrijzen?

JOHANNES 2:20

Die 46 jaar waren de jaren waarin Herodes de tempel had laten verbouwen. De tempel was op die plek opnieuw opgericht in de dagen van Zerubbabel, rond 520 voor Christus, nadat de Babylonische ballingschap ten einde was gekomen en het overblijfsel van Israël teruggekeerd was naar Juda. Zij bouwden de tempel die de Babyloniërs eerder hadden afgebrand. En die tempel heeft gestaan van de tijd van Zerubbabel tot 70 na Christus. Maar in de ongeveer halve eeuw voordat Jezus aan Zijn bediening begon, had Herodes veel geld, arbeid en moeite gestoken in het verfraaien van de tempel. Die was namelijk nogal armoedig. Hij was nogal goedkoop in de dagen van Zerubbabel, omdat ze een beperkt budget hadden en niet over al het materiaal beschikten dat Salomo eerder had gehad toen hij de oorspronkelijke tempel bouwde. Dus maakten ze in de dagen van Zerubbabel een soort verkleinde, minder indrukwekkende versie. En Herodes, om zich bij de Joden in de gunst te werken, maakte hiervan een van zijn belangrijkste bouwprojecten. Hij stak veel geld in het maken van de tempel tot een prachtig bouwwerk, een van de zeven wereldwonderen. Dat was dus al 46 jaar aan de gang op het moment dat Jezus deze uitspraak deed.

22

De tempel van Zijn lichaam

Nu dachten ze duidelijk dat Hij gek was, maar Hij liet hen dat gewoon denken. Hij zei niet: nou, Ik besef dat dit een beetje gek klinkt, maar laat Me uitleggen waar Ik het over heb. Als Hij had uitgelegd waar Hij het over had, zou Hij er natuurlijk nog gekker uitgekomen zijn. Want Hij bedoelde: als jullie Mijn lichaam vernietigen, zal Ik het in 3 dagen uit de dood opwekken. En dan zouden ze gedacht hebben: dat is nog gekker. Dus Jezus sprak gewoon de waarheid en liet de gevolgen op hun beloop. Als mensen denken dat Hij gek is, dan zullen ze dat maar moeten denken.

En er wordt ons verteld dat Hij sprak over de tempel van Zijn lichaam.

Toen Hij dan uit de doden was opgewekt, herinnerden Zijn discipelen zich dat Hij dit tegen hen gezegd had en geloofden zij de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had.

JOHANNES 2:22

Blijkbaar was dit hun een tijdlang ontschoten. Ze herinnerden zich pas dat Hij dit gezegd had nadat Hij uit de dood was opgestaan. En toen dachten ze: hé, weet je, dat moet zijn wat Hij bedoelde toen Hij dat zei:

'Breek deze tempel af.' Hij stond op de derde dag op. Hij richtte de tempel weer op. Hij is de tempel. Hij is het huis van God. Hij is de plaats waar het Woord dat God was, onder ons woonde. Gods aanwezigheid woonde en openbaarde zich onder Zijn volk in Jezus, zoals eerder in de tempel. Zoals de heerlijkheid van de Heere de tempel in de dagen van Salomo had vervuld, zo werd de heerlijkheid van de Heere nu gezien in Jezus.

En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.

JOHANNES 1:14

Het lichaam van Jezus was de tempel, de woonplaats van God op aarde.

Wat de Bijbel nu leert in de latere delen van het vervolg, nadat Jezus uit de dood was opgestaan, naar de hemel ging en Zijn Geest uitstortte, is dat wij nu de tempel van de Heilige Geest zijn. Wij zijn het lichaam van Jezus. Het lichaam van Jezus en de tempel van de Heilige Geest zijn uitwisselbare begrippen. Zijn lichaam was de tempel waarover Hij het had. Nu is Zijn lichaam een geheel, opgebouwd uit vele leden. Beschouwd als tempel, bestaat het uit vele stenen. Petrus zei in 1 Petrus 2:5 dat wij zijn als levende stenen, samen opgebouwd tot een geestelijk huis.

dan wordt u ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen, die God welgevallig zijn door Jezus Christus.

1 PETRUS 2:5

1 Petrus 2:5. Er zijn eigenlijk een aantal plaatsen in het Nieuwe Testament - waar we nu geen tijd voor hebben - die de gemeente van vandaag aanduiden als de tempel van God, de tempel van de Heilige Geest, het lichaam van Christus. Deze begrippen - lichaam van Jezus, tempel van de Heilige Geest - zijn uitwisselbaar, en hij gebruikte ze hier ook door elkaar. Maar deze keer ging het om Zijn eigen individuele lichaam, want het lichaam van Christus bestond nog niet uit meerdere leden. Zijn discipelen hadden de Geest nog niet. Zij waren nog niet de woonplaats van God. Dat zouden ze wel worden, zoals Hij hun vertelde bij het Laatste Avondmaal. Hij vertelde hun dat de Heilige Geest tot hen zou komen en dat zij ook door Hem bewoond zouden worden. Maar op dit moment was Jezus het enige lid van het lichaam van Christus en de enige steen van de tempel. Hij was de hele tempel in één mens. Hij zei: breek deze tempel af - waarmee Hij Zijn lichaam bedoelde - en Ik zal hem oprichten. De discipelen begrepen dat op dat moment net zo min als de Farizeeën of de overpriesters, maar later herinnerden ze het zich. Toen ze wisten dat Hij uit de dood was opgestaan, werd het hun duidelijk.

23

Afsluiting: vooruitblik naar Nicodemus

En dan nu de laatste drie verzen van dit hoofdstuk.

En toen Hij in Jeruzalem was op het Pascha, tijdens het feest, geloofden velen in Zijn Naam, toen zij Zijn tekenen zagen die Hij deed. Maar Jezus Zelf vertrouwde Zichzelf aan hen niet toe, omdat Hij hen allen kende, en omdat Hij het niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

JOHANNES 2:23-25

Deze verzen hadden eigenlijk een nieuw hoofdstuk moeten zijn. De hoofdstukindeling in de Bijbel is mensenwerk. De schrijvers van de Bijbel hebben hun werk niet in hoofdstukken en verzen ingedeeld. Deze indelingen zijn later gemaakt, en daarom zijn ze vatbaar voor fouten. En ik denk dat het een vergissing was. Het lijkt erop dat vers 22 het laatste vers van hoofdstuk 2 had moeten zijn. En de reden dat ik dat zeg is dat vers 23 duidelijk een nieuwe richting inslaat, en die nieuwe richting leidt naar Nicodemus die naar Hem toe komt. Want er staat in vers 23 dat velen geloofden toen ze de tekenen zagen die Hij deed. Een van hen was Nicodemus, die naar Hem toe kwam en zei: wij weten dat U van God bent gekomen, want niemand kan deze tekenen doen die U doet. Dus het is als een wending in het verhaal na vers 22.

We hebben deze verzen al gelezen, maar ik wacht ermee om erover te spreken. Pas wanneer we hierop terugkomen, bij het verhaal van Nicodemus, bespreken we ze, want ze vormen de aanloop naar dat gesprek. Dus we zullen ze bewaren. We stoppen op dit punt en nemen die laatste verzen van hoofdstuk 2 mee samen met hoofdstuk 3 wanneer we hierop terugkomen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 2:23
- Johannes 3:2
- Mattheüs 21:13
- Johannes 2:16
- Johannes 2:13

- Johannes 5:1
- Marcus 12:40
- Psalmen 27:5
- Johannes 2:15-17
- Marcus 3:2
- Marcus 3:3
- Marcus 3:4
- Marcus 3:5
- Johannes 13:15
- Johannes 2:17
- Mattheüs 5:39
- Lukas 23:34
- Psalmen 103:9
- Ezechiël 33:11
- Numeri 20:8
- Numeri 20:10
- Numeri 20:12
- Deuteronomium 3:26
- 2 Korinthe 11:4
- Psalmen 139:22-23
- Psalmen 139:24-25
- Spreuken 6:19
- Romeinen 12:20
- Johannes 15:13
- Psalmen 139:22
- Efeze 4:26
- Efeze 4:31
- Johannes 2:18
- Johannes 2:19
- Johannes 2:20
- Johannes 2:22
- Johannes 1:14
- 1 Petrus 2:5
- Johannes 2:23-25

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.